MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta ta' l-1 ta' Lulju, 2003

Citazzjoni Numru. 523/1999/1

Anthony Gatt, Salvatore Gatt, Joseph Gatt, Concetta Grech, Esther Tabone, Doris Attard, Maria Falzon u kull konju[i rispettiv g]al kull interess li jista' jkollu, u *cioè* Maria Gatt, Michelina Gatt, Doris Gatt, Charles Grech, Henry Tabone, Francis Attard u Benedict Falzon

versus

Rosette Vella f'isimha personali u kif ukoll b]ala eredi rappre\entanti l-eredità tal-mejta Carmela Gatt, u \ew[ha Carmelo Vella g]al kull interess li jista' jkollu

Din il-kaw\a hija dwar simulazzjoni; l-atturi qeg]din ifittxu li juru illi dak li deher li kien kuntratt ta' bejg]-u-xiri kien fil-fatt donazzjoni mo]bija.

I`-`itazzjoni tg]id illi Carmela Gatt, omm l-atturi, mietet fit-2 ta' Jannar 1998. B'testment tat-8 ta' Marzu 1994 fl-atti tan-Nutar Joe Cilia, l-imsemmija Carmela Gatt filwaqt illi ikkonfermat it-testment li g]amlet ma' \ew[ha Benigno Gatt fis-6 t'April 1960 fl-atti tan-Nutar Antonio Carbonaro,

]assret kull testment ie]or li setg]et g]amlet; ir-ri`erki testamentarji juru illi ma g]amlet ebda testment ie]or.

L-atturi a]wa Gatt g]alhekk in]atru werrieta universali u sidien tal-[id kollu tat-testatri`i f'ishma ndaqs. L-atturi i\da g]adhom qeg]din jiddeliberaw jekk ja``ettawx il-wirt jew jirrinunzjawx u j\ommu l-le[ittima. Qabel ma jie]du d-de`i\joni tag]hom l-atturi g]andhom interess illi fil-wirt jid]lu l-beni kollha li kellha ommhom.

B'kuntratt tal-11 ta' Jannar 1993, fl-atti tan-Nutar Joe Cilia, Carmela Gatt kienet ittrasferiet lill-konvenuta Rosette Vella, mart il-konvenut l-ie]or Carmel Vella, il-proprjetà msemmija fil-kuntrat, bil-prezz u bil-pattijiet hemm stipulati. L-atturi i\da jg]idu illi l-valur imsemmi fil-kuntratt, u l-prezz li jing]ad li t]allas, ma humiex veri u ma sar ebda]las mill-konvenuta Rosette Vella lill-mejta Carmela Gatt: li sar kien kuntratt gratuwitu u mhux wie]ed oneru\, u g]alhekk kien hemm simulazzjoni.

L-atturi g]alhekk qeg]din jitolbu illi l-qorti:

1. tg]id illi l-kuntratt tal-11 ta' Jannar 1993 fl-atti tan-Nutar Joe Cilia bejn il-mejta Carmela Gatt u l-konvenuta Rosette Vella huwa "sostanzjalment donazzjoni simulata ta]t l-apparenza ta' trasferiment oneru\";
2. tg]id illi l-kuntratt fil-verità kien wie]ed ta' donazzjoni u mhux trasferiment b'titolu oneru\; u
3. tg]id illi l-kuntratt ma jiswiex b]ala kuntratt oneru\ u jiswa biss b]ala donazzjoni.

Talbu wkoll l-ispejje\.

B'nota tal-15 t'Ottubru 2002[1], l-atturi Esther Tabone, Doris Attard, Mary Falzon u \wie[hom `edew il-kaw\a, li g]alhekk baqg]et miexja fl-interess ta' l-atturi l-o]ra.

Il-konvenuti ressqu l-e``ezzjoni illi t-talbiet ta' l-atturi g]andhom ji[u mi`]uda, bl-ispejje\ kontra tag]hom, g]ax il-kuntratt ma kienx simulat.

Il-fatti li wasslu g]al din il-kaw\a [raw hekk:

B'kuntratt tal-11 ta' Jannar 1993 fl-atti tan-Nutar Joe Cilia[2], Carmela Gatt, awtri`i ta' l-atturi, illum mejta, bieg]et lill-konvenuta Rosette Vella, bintha, l-utli dominju g]al dejjem fuq il-fond numru disg]a (9), {ebel San Martin, i\-|ejtun, bil-prezz ta']mistax-il elf lira (Lm15,000). Fil-kuntratt jing]ad

1 *Fol.* 113.

2 *Foll.* 16 *et seqq.*

illi l-prezz t]allas dak il-]in stess, u l-bejjieg]a]alliet ri`evuta.

B'kitba li saret ftit xhur wara, fit-28 t'Ottubru 1993[3], Carmela Gatt tat lill-konvenuta Rosette Vella s-somma ta']mistax-il elf lira (Lm15,000), li minnhom]amest elef lira (Lm5,000) kienu "]las ta' spejje\ ta' xog]lijiet" mag]mula fi proprjetà ta' Carmela Gatt, u g]axart elef lira (Lm10,000) "b]ala servi[i" illi l-konvenuta irrendiet lil Carmela Gatt. Fil-fatt, il-konvenuta Rosette Vella xehdet illi dawn il-flus ommha tathomlha mhux meta saret il-kitba tat-28 t'Ottubru 1993 i\da xi jumejn wara l-kuntratt tal-11 ta' Jannar 1993; il-kitba saret \mien wara li kienu g]addew il-flus[4].

Din il-kaw\a hija dwar l-ewwel kuntratt, dak fl-atti tan-Nutar Joe Cilia, g]ax il-konvenuti qeg]din ig]idu illi l-valur mog]ti lill-proprjetà ma hux minnu, u illi l-prezz mhux tassew t]allas.

Il-valur ta']mistax-il elf lira (Lm15,000) muri fuq il-kuntratt huwa l-istess prezz illi Carmela Gatt kienet]allset biex xtrat l-istess proprjetà (li wara bieg]et lill-konvenuta) ming]and Carmelo u Consiglia *sive* Connie Grech, tnejn mill-konvenuti, b'kuntratt tad-19 ta' Di`embru 1992[5], ftit [img]at biss qabel ma bieg]et l-istess proprjetà lill-konvenuta, fil-11 ta' Jannar 1993.

Ma n[iebet ebda prova biex turi illi dan il-prezz muri fuq i\-\ew[atti pubbli`i dwar l-istess proprjetà ma kienx daqskemm tiswa tassew il-proprjetà. Fil-fatt, jekk il-prezz tassew kien simulat fuq it-tieni att pubbliku (dak li bih Carmel Gatt bieg]et lill-konvenuta), mela kien simulat ukoll fuq l-ewwel kuntratt (dak li bih Carmela Gatt xtrat il-proprjetà ming]and tnejn mill-konvenuti), u l-konvenuti ma humiex jallegaw li kien simulat il-prezz fuq dak il-kuntratt ukoll. ~ertament, dawk it-tnejn minnhom li dehru fuq l-ewwel kuntratt ma jistg]ux ig]idu hekk g]ax *nemo auditur turpitudinem suam allegans*.

---

3 *Fol*. 36, *recto et tergo*.

4 Ara x-xhieda tal-konvenuta Rosette Vella fis-seduta tal-15 ta' Di`embru 2000, *foll*. 75 *et seq*.

5 *Foll*. 41 *et seqq*.

L-atturi i\da qeg]din ig]idu wkoll illi ma hux minnu illi l-prezz (ukoll jekk kien daqskemm tassew tiswa l-proprjetà) t]allas mill-konvenuta lill-bejjieg]a, ommha.

Il-kwistjoni g]alhekk hija jekk tassew g]addewx]mistax-il elf lira (Lm15,000) ming]and il-konvenuti lill-bejjieg]a.

Il-konvenuti xehdu illi biex]allsu l-prezz tal-bejg] u l-ispejje\ tal-kuntratt, issellfu disat elef lira (Lm9,000) ming]and terzi, u l-bqija — xi]a[a fuq is-sebat elef lira (Lm7,000) —]ar[uhom minn [ewwa[6]. Rajna wkoll illi dawn il-flus il-bejjieg]a tathomlhom lura xi jumejn wara, u g]alhekk setg]u jroddu dak li ssellfu.

Xehdu wkoll il-persuni li kienu silfu lill-konvenuti, u ikkonfermaw kemm li kienu silfu lill-konvenuti kif ukoll illi l-konvenuti raddewlhom il-flus mislufa[7].

L-oneru huwa fuq l-atturi illi juru illi ma g]addewx flus ming]and il-konvenuti lil Carmela Gatt, il-bejjieg]a, meta sar il-bejg]. Wara li qieset sew ix-xhieda l-qorti hija tal-fehma illi ma hemm xejn illi jista’ jikkonvin`iha, imqar fuq bilan` ta’ probabbiltajiet, illi l-kuntratt ta’ bejg]-u-xiri kien simulat, jew illi l-kuntratt, is-self tal-flus u l-g]otja lura tal-flus mill-bejjieg]a lill-konvenuti kienu kollha parti minn *messa in scena*. Jistg]u jin]olqu suspetti u suppo\izzjonijiet, i\da, fil-fehma tal-qorti, dawn ma jo]olqux il-konvin`iment morali fil-mo]] tal-[udikant biex il-qorti tkun tista’ tg]id illi lill-atturi se]]ilhom jeg]elbu l-oneru tal-prova li qieg]ed fuqhom.

Billi g]alhekk it-talbiet ta’ l-atturi ma jistg]ux jintlaqg]u, il-qorti taqta’ l-kaw\a billi ti`]ad it-talbiet ta’ l-atturi u tikkundannahom i]allsu l-ispejje\ [udizzjarji.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------

[6] Ara x-xhieda tal-konvenuta Rosette Vella fis-seduta tal-15 ta’ Di`embru 2000, *foll.*64 *et seqq.*

[7] Ara x-xhieda ta’ Anthony Abela, *foll.* 135 *et seqq.* u x-xhieda ta’ Josephine Vella, *foll.* 138 *et seqq.*, it-tnejn fis-seduta tal-15 t’Ottubru 2002.